

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Washington, Tel Aviv ve Tahran Arasında Anlaşma, Anlaşmazlığın Sınırlarını Mı Ortaya Çıkıyor, Yoksa İttifakın Derinliğini Yeniden Mi Tanımlıyor?

Giriş:

Gözlemci ve siyasi çevrelerde, son ABD-İran anlaşması, bölgedeki kartları yeniden düzenleyen bir olay olarak okunmaktadır; ancak asıl ağırlığını hissettiren soru, anlaşmanın içeriğinden ziyade, Washington ile Tel Aviv arasındaki ilişkiler üzerindeki sonuçları hakkındadır. Bizler, birçok medya kuruluşunun tasvir ettiği gibi, iki köklü müttefik arasında yaklaşan bir çatlakla mı karşı karşıyayız? Yoksa Trump yönetimi ile Netanyahu hükümeti arasında giderek büyüyen anlaşmazlık, kuralları bizzat fırtınalarla sarsılmayan stratejik bir denizdeki geçici bir kabarcıktan mı ibarettir?

Varlık: Amerika'nın stratejik bahsi

Bu soru hakikatinde, bir bilgi tuzağından başka bir şey değildir. Zira Washington ile Tel Aviv arasındaki ilişkinin siyasi tarihini okuyan kimse, bu ilişkinin her zaman bir başkanın şahsının yönetmesinden daha derin ve geçici herhangi bir hükümetin ömründen daha uzun olduğunu anlar. Yani bu, bir dostluk ilişkisi olmadığı gibi geleneksel askeri bir ittifak da değildir; aksine Amerika'nın tek başına inşa etmediği, bilakis özellikle Balfour Deklarasyonu vasıtasıyla Filistin'de Yahudi varlığının tohumlarını eken, bundan önce de Theodor Herzl'in 1897'de İsviçre'deki Basel Kongresi'nde dile getirdiği gibi "Yahudi devletinin" kurulmasına yönelik Siyonist rüyayı somutlaştırma mekanizmalarını belirleyen, sonra da onlarca yıllık manda yönetimi boyunca bu varlığın doğuşunu kolaylaştıran Campbell-Bannerman Konferansı'nı düzenleyen İngiltere olmak üzere Amerika'dan önceki sömürgeci Batılı tasavvurlardan miras alınmış stratejik bir bahistir.

Ancak ABD bu bahsi devraldığı anda, onunla sadece korunması gereken bir sömürge mirası ya da sadece Campbell Konferansı kazanımlarının sürekliliğini garantileyen bir mekanizma olarak muamele etmemiştir; aksine onu köklerinden itibaren yeniden formüle ederek, tamamen kendi çıkarlarının mantığına ve hegemonya projesine boyun eğen saf bir Amerikan projesine dönüştürmüştü; böylece onu, Orta Doğu politikasının temel bir sütunu haline getirmiş; ona sırf ümmetin gücünü kıran bir varlık olmanın çok ötesinde siyasi ve askeri meşruiyet kazandırmış, ardından da alternatif herhangi bir bölgesel projenin - özellikle de temeli İslam olan bir projenin- karşısında Amerika'nın ölümcül bir kolu haline gelene dek onun gücü ve bekası için tüm nedenleri sağlamıştır.

İşte bu idrak, yerleşim yerleri, Filistin dosyası veya hatta İran'ın nükleer programı hakkındaki anlaşmazlıkların, hayati kararların çatışması kapsamında değil, her zaman taktiksel manevralar sınırları içinde kalmasını sağlamaktadır.

ABD, Netanyahu'nun politikalarıyla ters düşebilir, yerleşim yerlerinin genişletilmesini eleştirebilir; ancak kritik anda, bu şımarık varlığının yanında durur; bunu ise ona duyduğu sevgiden değil, bizzat bölgedeki kendi medeniyet projesini savunmak adına yapar; zira bu proje, İslam'ın yeniden hayat sahasına geri dönmesine karşı savaştan Batılı kapitalist medeniyetin liderliğini yürüttüğü

müddetçe Amerika'nın üzerine bahis oynadığı stratejik sabitelerinden biri olarak kalmaya devam edecektir. Amerikan denklemine bundan daha da karmaşık olan ise, on yıllardır Amerika'nın yörüngesinde dönüp onun bölgedeki çıkarlarına hizmet eden İran'ın, bu varlığın dizginlerini tutabilecek bir denge gücü oluşturmasıdır; bu nedenle Amerika, stratejik çıkarlarının gerektirdiği her durumda, onun varlığı için bir tehlike oluşturmayacak ölçüde İran'ın bu varlığı caydırmasına izin vermektedir.

Yahudi varlığı: Bir müttefik değil, aksine varoluşsal bir dayanaktır

Beyaz Saray'a ardı ardına hem Demokratlar hem de Cumhuriyetçiler gelmiş; Yahudi varlığından da hem sağcı hem de solcu hükümetler geçmiştir; buna rağmen varlık konumunu korumaya devam etmiştir; bu ise sevilmemesinden dolayı değil, jeopolitik bir zorunluluk olmasından dolayıdır. 2015 yılında İran nükleer anlaşması hakkında Obama ile Netanyahu arasındaki anlaşmazlığın zirvesinde, söylemin şiddeti eşi görülmemiş bir düzeye ulaştığında bile bu, ilişkinin stratejik özünü etkilememiştir. Zira öz, yüzeysel fırtınalarla sarsılmaz.

Washington'un derin bakışında Yahudi varlığı, sadece askeri bir ortaklığı değil, aksine soğuk savaştan sonra Amerika'nın çizdiği bölgesel mimarinin bel kemiğini temsil etmektedir. Zira Yahudi varlığı, Batı nüfuzunun sınırlarının sadık muhafızı, petrol boğazlarının uyanık gözü ve alternatif herhangi bir bölgesel projenin önündeki bir engeldir. Kısacası o, Ortadoğu'nun kalbindeki silahlı Batı modeli ve Batı'nın İslam beldelerindeki ileri askeri üssüdür.

İran: Tehdidi sona erdirmek değil, krizi yönetmek

Bu bağlamda İran ile yapılan son anlaşma, tehdidi ortadan kaldırmaya yönelik değil de, onu yönetmeye yönelik uzun bir dizi girişimin yeni bir halkası olarak okunabilir. ABD yönetimi, İran'ın nükleer ya da bölgesel hırslarından gönüllü olarak vazgeçeceğini düşünmüyor ve düşünmeyecek de. Ancak Amerika, özellikle krizin kontrol altına alınmasında imajına zarar veren ve prestijini yıpratıcı ağır bir askeri başarısızlığa uğramışken; tehlikenin uluslararası bir denetim kafesi içinde kontrol edilebileceği ve yönetilebileceği üzerine bahis oynamaktadır.

İşte burada, varlıkla olan çelişkinin özü ortaya çıkmaktadır. Zira Washington, denetime tabi zenginleştirmeye ve önümüzdeki bir süre için bazı balistik füzelere göz yumulmasının, bölgesel bir savaşı önlemek için kabul edilebilir bir bedel olabileceğini düşünürken, varlığın liderleri ise bunun, ahlaki standarda aykırı bir ihanet ve asla hafife alınmayacak varoluşsal bir tehdit olduğunu düşünmektedir. Çünkü (onların nazarında) tehlike, sadece İran'ın nükleer silaha sahip olmasında değil, aksine tercih ettiği herhangi bir anda bu silaha doğru sıçramasına izin verecek teknik kapasiteye sahip olmasında yatmaktadır. Bundan dolayı sivil uranyum zenginleştirilmesine devam edilmesine izin veren anlaşmanın sekizinci maddesi, Siyonist'in güvenliğinin bağrına saplanmış bir hançer mesabesindedir; zira bu madde, İran için bir fırsat, bu varlık için ise örtülü bir tehdit, dolayısıyla da ABD ile gelecekte bir anlaşmazlık noktası olarak okunabilir.

Ancak bu taktiksel anlaşmazlık, İran'ın askeri bir nükleer güce dönüşmesini engellemek gibi taraflar arasındaki stratejik hedefin birliğini ortadan kaldırmaz. Böylece görünen o ki anlaşmazlık, nihai yön konusunda değil, ekonomik faktörler ve savaş maliyetlerini gözetilen harekete geçme hızı üzerindedir.

Netanyahu, Caydırıcılık çekici ile ittifak örsü arasındadır

Bu gerçeklik karşısında Netanyahu kendisini karmaşık bir siyasi çıkmazın içinde bulmuştur. Zira Netanyahu, varoluşsal bir tehlike olarak gördüğü bir anlaşmayı kabul etmiyor ancak aynı zamanda Washington ile bir çatışmaya girmenin siyasi ve stratejik bir intihar olduğunun da tamamen bilincindedir. Bu nedenle bu türden yaşanan her sıkıntıyla birlikte eleştiri yağmuruna maruz kalmaya alışkın olduğundan, Amerikan yönetiminin öfkesine yeniden ayak uydurmaya çalışmaktadır. Ancak en olası senaryo, açıklamaların çıtasını yükseltmek, İran'ın Lübnan sınırında durmayan nüfuzuna karşı güvenlik operasyonlarını yoğunlaştırmak, Mossad'ın İran ve onun araçlarına sızma faaliyetlerini yoğunlaştırmak ve "İsrail'in" kendini savunma hakkını vurgulamakla birlikte Washington ile gerçek bir kopuşa, dolayısıyla da askeri yardım iplerinin kesilmesine yol açacak kopuşa varmaktan kaçınmak gibi hesaplı karşı çıkma politikası olarak adlandırılabilir. Şeyin devam etmesidir.

Netanyahu'nun en tipik modeli şudur: Aleni bir şekilde bağırarak ve gölgede iş yürütmek; zira o, yirmi yıl boyunca birbirini izleyen Amerikan yönetimleri karşısında bu modeli uygulamada ustalaşmıştır. İran ile anlaşmanın imzalanmasının arifesinde Beyrut'un bir banliyösünün hedef alınmasının ardından Netanyahu'yu azarlayıp onu deli olarak nitelendiren Trump ise; bunun ardından Yahudi varlığındaki bir yayın kuruluşuna yaptığı açıklamada, Netanyahu ile iyi bir ilişkisi olduğunu, ancak onun aklını başına alması gerektiğini vurguladığı gibi onunla görüşmeye hazır olduğunu da vurgulamıştır; ayrıca şunları da eklemiştir: "Önümüzdeki seçimlerde büyük ihtimalle Netanyahu'yu destekleyeceğim." (AA, 18/06/2026)

Yahudi varlığı tek başına hareket edebilir mi?

İşte burada şu çok acil soru öne çıkmaktadır: Eğer varlık, İran'a veya onun Lübnan'daki partisine karşı operasyonlarını, kartları yeniden karıştıracak ve anlaşmayı dayanılmaz bir baskı altına sokacak şekilde genişletmeye karar verirse ne olur?

Bu soru Trump'a, Fransa'daki G7 Zirvesi aralarında sorulmuştu ve cevabı da zaten hazır: cevap ise, Şam'ın "görevi daha iyi yerine getireceği" gerekçesiyle Yahudi varlığının, İran'ın Lübnan'daki partisile ilgilenme görevini, Şara liderliğindeki Suriye'ye bırakması yönünde bir öneriyi içeriyordu.

Bu öneri, Suriye ile Yahudi varlığı arasında müzakerelerin yeniden başlaması olasılığından bahseden bir raporun yayınlanmasıyla aynı zamana denk gelmiştir; Kamu Yayıncılık Kurumu "Kan 11"e göre beklenen görüşmeler, Yahudi varlığı ile Lübnan arasında halihazırda devam eden doğrudan müzakere sürecine paralel bir kanal üzerinden yönetilecektir. Rapora göre Trump, Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara'yı İran'ın Lübnan'daki partisini zayıflatmayı hedefleyen çabalara dahil etme arzusundan hareketle, Şam ile Tel Aviv arasındaki diyalogun yeniden başlaması yönünde baskı uygulamaktadır.

Cevap, Savaş Bakanı Katz'ın 12/06/2026 tarihli, yani ABD ile İran arasında anlaşmanın imzalanmasından birkaç gün önce yaptığı açıklamasında gayet açıktır; zira Bakan, ülkesinin İran'a karşı tek başına harekete geçme kapasitesinin güvence altına alınmasını talep ettiği gibi Suriye, Lübnan ve Gazze'deki bölgeleri işgal etmeye devam edeceğini ve Batı Şeria'nın

kuzeyindeki mülteci kamplarında askeri operasyonları sürdüreceğini vaat etmişti. (AA, 12/06/2026)

İlk bakışta mesele, Yahudi varlığı Amerika'nın iradesine meydan okuyormuş gibi görünebilir. Ancak gerçek şu ki, Netanyahu bağımsız bir aktör değil; aksine boyutlarını Amerika'nın çizdiği bir sahnede rol alan bir oyuncudur; bu yüzden sesi ne kadar yükselirse yükselsin, üslubu ne kadar sertleşirse sertleşsin sadece izin verilen hareket sınırları içinde hareket etmektedir.

Bir yandan Suriye ve Lübnan dosyalarının ele alınışındaki siyasi mesajların uyumu, Amerika ile bu varlık arasında bir tür rol paylaşımını yansıtmaktadır; bu rol paylaşımında bu varlığa, Lübnan ile Suriye'deki askeri hareketleri, Amerika ile Yahudileri aynı müzakere masasına sevk eden sahada kışkırtıcı rol yüklenmiştir. Öte yandan ise büyük çatışma anında Beyaz Saray'ın şu soruyu sormayacağı kesindir: "Netanyahu'ya yardım etmek istiyor muyuz?" Bilakis şu soruyu soracaktır: "Bu varlığın stratejik olarak zayıflatılmasının sonuçlarına katlanabilir miyiz?"

İşte burada, bazı takipçilerin gözden kaçırabileceği bir paradoks yatmaktadır. Zira ABD, Yahudi hükümetiyle bir anlaşmazlığa düşse bile, Yahudi varlığının caydırıcılık gücündeki herhangi bir gerilemenin, İran'ın nüfuzuna kapıları ardına kadar açacağı ve bölgesel dengenin kartlarının tamamen yeniden karılacağı bilincindedir. Çünkü Yahudi varlığının zayıflaması, sadece bir müttefikin kaybı anlamına gelmemekte; aksine ABD'nin temel bir aktör olarak yer almadığı bir Ortadoğu'nun yeniden şekillenmesi anlamına gelmektedir ki bu, Washington'un asla tahammül edemeyeceği bir senaryodur.

Bu noktada soru artık bu varlığı desteklemekle ilgili değil; aksine ABD'nin, Yahudi varlığının da temel direklerinden biri olduğu bölgesel dengeyi koruma kabiliyetiyle ilgilidir.

Şahısların ötesinde: Konjonktürle bir ilgisi olmayan medeniyet çatışması

Belki de mevcut aşamayı okumadaki en büyük hata, çatışmayı Trump ya da Netanyahu'nun şahsına indirgemektir. Bugün tanık olduğumuz şey, sadece iki başkan arasındaki bir anlaşmazlık değil, aksine güç, nüfuz ve hegemonyaya dayanan kapitalist Batı projesi ile hadari rolünü geri kazanmaya çalışan İslami kalkınma projesi gibi iki proje arasındaki eski-yeni medeniyet çatışmasının yeni bir faslıdır. Netanyahu'nun "İslami halifelik" kurulmasına karşı uyarıda bulunan açıklamaları özel bir anlam kazanmıştır; çünkü bu açıklamalar, İran ile olan çatışmanın Orta Doğu'nun Batılı temellerini tehdit eden kapsamlı bir proje karşısındaki tek bir cephe olduğu ve varlığın sadece bölgesel bir taraf değil, aksine Batı medeniyetinin sınır muhafızı olduğu yönündeki sarsılmaz kanaati yansıtmaktadır.

Amerika'nın önderliğindeki Batı'nın bu çatışmaya karşı tutumu, taktiksel bir tercih değil, aksine bölgeyi yeniden tanımlama tehdidi oluşturan hadari bir projeye karşı varoluşsal bir tepkidir. Aksa Tufanı operasyonu, bu tehlikenin ortaya çıkmasının sadece bir başlangıcı olmuştur; zira uçakları ve tankları olmayan bir grup mümin, Yahudi varlığının temellerini sarsmayı ve savunma duvarında bir çatlak oluşturmayı başarmıştır. Dar bir şeritte kuşatılmış bir grubun kapasitesi buysa, ümmeti birleştirecek İslami Hilafet kurulduğunda neler olur acaba! İşte o

zaman tehdit geçici bir deprem değil, aksine haritayı temelinden yeniden şekillendiren jeopolitik bir dönüşüm olacaktır.

Bu bariz çelişkide Trump, Yahudi varlığını bizzat kendisinin ortaya çıkardığı konusunda ısrar etmektedir; kelimenin tam anlamıyla bunu kastetmiyor, aksine onu “saldırgan İsrail” olarak yeniden tanımladığını kastediyor; zira büyükelçiliği Kudüs'e taşıyarak, Golan Tepeleri'ni tanıyarak, nükleer anlaşmayı yırtıp atarak ve şartsız bir normalleşmenin önünü açarak Yahudi varlığını, eli kolu bağlı bir müttefik olmaktan çıkarıp dizginlenemez bir kola dönüştürmüştür. Ancak onun elçisi Huckabee bunun tam tersini söylüyor: “İsrail olmasaydı, Amerika da olmazdı.” Bu çelişkili iki iddianın arasında, narsisizminden dolayı Trump'ın, geçici bir başkan olmak istemediği, aksine Batı medeniyetinin koruyucusu olmak istediği ve bu efsaneyi kendi elleriyle yazması gerektiği ortaya çıkmaktadır; bu bağlamda ABD-İran anlaşması daha büyük bir çatışmanın sadece bir aracı haline gelmiştir; bu da Yahudi varlığı ve ABD'nin tek bir varoluşsal çatışmada ortak olduğu gerçeğini değiştirmiyor.

Sonuç: Ortadoğu, bir dönüşümün eşiğinde

Nihayetinde mevcut gelişmeleri şu hayati sorudan ayrı olarak okumak mümkün değildir: Bizler sadece ittifak ilişkilerinin yeniden düzenlenmesiyle mi, yoksa medeniyetler çatışmasında belirleyici bir anla mı karşı karşıyayız?

Göstergeler, bölgenin eşi benzeri görülmemiş bir jeopolitik çalkantı aşamasına doğru ilerlediğine işaret ediyor. Bu yolda ilerledikçe, Washington ile Tel Aviv arasındaki anlaşmazlığın, daha derin bir çatışmanın baskısının yansımalarından ibaret olduğunu fark ettik ki bu derin çatışma, varlığın liderlerinin, hem bu baskının sonuçlarından bir kısmını hem de dünyanın bir numaralı devletini bitkin düşüren, dahası onun manevi ve siyasi konumunu sarsan stratejik tükenmişliğin sonuçlarını yüklenmesini gerektirmektedir. Ancak bu denklemde sabit olan şey, hataları ve doğruları, sağcı ya da merkezi hükümetleriyle birlikte Yahudi varlığının, Amerikan tasavvurlarının kalbinde stratejik bir konumu işgal etmeye devam edeceğidir; bu da onun haklı olduğundan dolayı değil, Amerika'nın hegemonya hayali için gerekli olduğundan dolayıdır.

İran ile varılan anlaşma bu kararlılığın bir testi mesabesinde; zira anlaşmanın ardından yaşanacaklar, analistleri uzun süredir endişelendiren şu sorunlu sorunun nihai cevabı olacaktır: Washington ile Tel Aviv arasındaki çatışma taktiksel bir mesele mi, yoksa tehlikeli bir stratejik dönüşümün habercisi mi?

Şu ana kadar cevap, ilk seçeneğe doğru eğilim gösterse de Allah Subhanahu'dan, ümmetin kaderiyle oynayan bu bozguncuların elindeki düğümün çözülmesini, yapılan büyü'nün en kısa sürede büyücünün aleyhine dönmesini (kendi kazdıkları kuyuya kendilerinin düşmesini) ve onların tüm kartlarını altüst edip hesaplarını bozacak olan Nübüvvet Minhacı üzere İkinci Raşidi Hilafetin kurulmasını nasip etmesini niyaz ediyoruz. وَلَا يَجِئُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ **“Halbuki kişi kazdığı kuyuya kendi düşer.”** [Fatır 43]

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Müh. Visam Atruş**